

Verkondiging 29 september 2024 – Marcus 9: 38-50

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

‘Als de 'boswachter met het groene hoedje' voelde ik mij vaak in de kerkraad, maar volgens mij accepteerde men mij wel in die rol.’ Het is een zin die jij mij, Alco, schreef naar aanleiding van mijn vraag aan jou hoe jij terugkijkt op de afgelopen periode als diaken. Om die zin moest ik glimlachen: het is een mooie omschrijving van jezelf. Je hart ligt bij de natuur, bij de schepping. Dat breng je bij het vervullen van je taak op een plezierige manier in.

Henk, jij verwees in jouw reactie op mijn vraag naar een Ochtendplusdienst van een aantal jaar geleden rond het thema over een andere boeg gooien. Daarvoor was je gevraagd om een filmpje te maken en dat sloot je af met een gedicht. In jouw antwoord haal je een regel daarvan aan: ‘Neem mijn zoekend geloof en vertrouwen, neem het serieus en vraag geen stelligheid.’ Wat je mooi vond de afgelopen jaren, was de ruimte die daarvoor was en ook de gesprekken die je erover kon voeren. Je hebt veel mensen bezocht in de leeftijdsgroep 30-45 en hierover kunnen gesproken. In die rol voelde je je senang.

Gert-Jan, jouw terugblik was weer anders. Je vond het mooi om als jeugddiaken dienstbaar te zijn voor de mensen die het nodig hebben. In de gemeente merkte je een grote bereidheid om bij te dragen, bijvoorbeeld aan actie vakantietas: veel speelgoed werd er toen ingeleverd.

Jullie maakten alle drie deel uit van dezelfde kerkenraad – natuurlijk waren de taken niet gelijk, de een ouderling en de ander diaken – maar op verschillende manieren gaven jullie vorm aan jullie ambt en op een eigen wijze kijken jullie terug, ieder op een andere manier.

Die verscheidenheid en eigen wijze past mooi bij het gedeelte dat wij uit het evangelie van Marcus gehoord hebben. En wel op meerdere manieren. We treffen in dit stuk een grote verscheidenheid aan uitspraken van Jezus aan. Het is heel bijzonder – wonderlijk kun je wel zeggen - hoe Marcus, de schrijver, op geheel eigen wijze heel verschillende uitspraken van Jezus bij elkaar heeft gezet, van bemoedigend tot beangstigend. Die over afhakken van handen of voeten, het uitrukken van ogen behoren niet tot mijn favoriete teksten uit de Bijbel...

De kracht van verscheidenheid klinkt door in een uitspraak van Jezus. Het is naar aanleiding van een gebeurtenis. Het is Johannes, een van de leerlingen, opgevallen dat er iemand is die in de naam van Jezus demonen uitdrijft. De leerlingen hebben geprobeerd de man daarvan te weerhouden, want hij wil zich niet bij hen aansluiten. Dat is wat wel in hun ogen nodig is; hij moet met hen meegaan.

Jezus gaat daarin niet mee, maar zegt dat ze hem zijn gang moeten laten gaan: ‘Want iemand die een wonder verricht in Mijn naam kan onmogelijk het volgend moment kwaad van Mij spreken.’ Je kraakt niet iemand af over wie je vol lof bent. De leerlingen moeten zich er niet druk om maken. ‘Wie niet tegen ons is, is voor ons!’, zegt Jezus. Waardeer de manier waarop deze man het doet. Maak er geen probleem van! Er zijn meer manieren dan een. De Geest werkt breed, zoals wij dat ook

merkten in het verhaal uit het Oude Testament. Daar raken twee mannen vol van de Geest, die afwijken van de rest.

Dat Jezus vindt dat de leerlingen zich niet druk moeten maken, komt omdat hij in de kern niet van hen verschilt: ook die man is een bondgenoot van Jezus, zoals zij dat zijn. Beiden zijn zij verbonden met de Heer, delen dat. Hoe aan die verbondenheid vorm wordt gegeven, daar moeten de leerlingen niet te strenge grenzen trekken. Er is een verscheidenheid aan manieren, eigen wijzen.

Dat is iets wat de leerlingen moeten leren, want in grenzen denken, 'zo moet het' gaat de mens gemakkelijker af dan het zien van mogelijkheden, denken dat het op meerdere wijzen kan. Verschil hoeft geen hindernis te zijn, maar kan verrijken.

Die verschillende uitspraken van Jezus in ons gedeelte kennen toch wel een gemene deler: het zijn allemaal aanwijzingen om als volgeling van Christus te leven. Om met elkaar als gelovigen onderweg te zijn naar Gods nieuwe wereld.

Dat is niet altijd gemakkelijk, merken wij wel uit Jezus' woorden. We leven niet in de ideale wereld. Dingen buiten onze macht kunnen daarvoor zorgen. Alco en Gert-Jan, jullie noemden beiden in jullie reactie de coronaperiode. Dat was zo'n tijd dat het lastig was als samenleving en als kerk: hoe ben je gemeenschap? Hoe geef je invulling aan je taak? In de kerk merken wij ook dat wij menselijk zijn, met onze gaven en talenten, maar evengoed met onze gebreken en kwetsbaarheden. Dat maakt kerkenraadswerk, gemeente zijn niet altijd gemakkelijk.

Bij die aanwijzingen die Jezus geeft, maakt hij gebruik van overdrijving. Hij zet het eens extra sterk aan, zodat wij doordrongen raken van het belang daarvan: 'Wie een van de geringe mensen die in Mij geloven ten val brengt, zou beter af zijn als hij met een molensteen om zijn nek in zee gegooid werd.'

Het is onduidelijk wie hier de geringe mensen zijn: zijn het de leerlingen zelf of gaat het over kinderen? In ieder geval, Jezus waarschuwt om geen schandaal - dat Griekse woord wordt hier gebruikt - te veroorzaken waardoor een ander zijn geloof kwijtraakt. Je moet integer, betrouwbaar zijn. Alles wat dat zou kunnen verhinderen, moet je te vuur en te zwaard bestrijden: 'Als je hand je ten val brengt, hak hem dan af'. Datzelfde geldt voor je voet. Je oog moet je uitrukken...

Bij die handen, voeten en ogen dacht ik: wordt hier de kern van het probleem benoemd? Zit de moeilijkheid in de ledematen? Nee, het zijn in mijn ogen veelmeer onze gedachten en gevoelens die ons kunnen hinderen. Wat er in ons leeft en hoe het zich uit, kan ons belemmeren om voluit in het spoor van Christus te gaan, om met elkaar gemeente te zijn.

Daarom zie ik meer heil in bij jezelf te rade te gaan dan met messen en zwaarden in de weer te gaan. Wat leeft er in mij, wat drijft mij en belemmer ik daarmee anderen om Christus te volgen? Dat zijn belangrijke vragen. Jezus benadrukt dat door te spreken over de Gehenna. Deze week heb ik zitten dubben: zal ik daar wel of niet iets over zeggen? Allemaal niet zo positief... Voordat u straks denkt: dat heeft hij mooi links laten liggen, toch een paar zinnen daarover. Gehenna is een beeld van

een godverlaten plaats, een vuilnisbelt, van vernietiging. In mijn woorden zegt Jezus: Streef met man en macht het goede na, anders verwoest jezelf niet.

Een verscheidenheid aan aanwijzingen die dezelfde kern hebben: gaan in het spoor van Jezus. Daarbij moet je niet te veel denken in grenzen, in een manier. De Geest van God werkt ruim, op meerdere wegen. Jezus volgen vraagt om betrouwbaarheid. Om bedacht te zijn op wat er in je leeft, hoe dat uitwerkt in wat je doet.

Drie verschillende ambtsdragers nemen afscheid en worden opgevolgd door twee nieuwe, Annemieke en Jan – Wicher, die beiden – zo hoop ik – op eigen wijze invulling zullen geven aan het ambt van diaken.

Aan beiden heb ik gevraagd wat hen motiveert om diaken te worden en grappig was dat hun reacties veel op elkaar leken, soms zelfs woordelijk. Jan Wicher, jij schreef: 'Je kunt in de kerk o.a. als diaken op een actieve en praktische wijze iets betekenen voor een ander: ver weg of dichtbij. En daarbij kun je dan ook weer je steentje bijdragen aan het plaatselijk kerkenwerk.' Ook jij, Annemieke, gebruikte dat beeld: '[Ik] hoop in deze functie mijn steentje bij te kunnen dragen aan de verbinding tussen mens en kerk wereldwijd en aan (praktische) hulp voor mensen die dat nodig hebben.'

Wij zijn blij als kerkenraad en als gemeente dat jullie je op deze manier willen inzetten, jullie steentje bijdragen – natuurlijk deden jullie dat hiervoor ook al in verschillende taken. Wij hopen dat jullie vervullen van het ambt tot zegen mag zijn. Die wens hebben wij ook voor de ambtsdragers die hun taak zullen voortzetten, Anne-Marie en Magdalena.

Voor jullie als nieuwe ambtsdragers en voor ons allen geven die woorden van Jezus een richting aan om in Zijn spoor te gaan. Het belang van Zijn aanwijzingen is met de eeuwen niet verminderd of verdwenen.

Ook wij hebben het nodig om met een open blik naar de wereld en de samenleving te kijken. Naar anderen. Om daar te zien hoe de Geest ook in onze tijd werkt. Op verschillende manieren, op eigen wijze z'n gang gaat. Gods betrokkenheid op de wereld en ons kent geen einde. Het vraagt van ons om dat te zien. Jezus roept ons om bondgenoten te herkennen, zij die op eigen wijze, maar uiteindelijk wel met ons Jezus willen volgen. Dan vind ik het mooi hoe de laatste jaren die bondgenoten gevonden worden, er gemeenschappelijkheid ontstaat, op diaconaal gebied tussen de verschillende kerken, op het vlak van jeugdwerk. Ook ons samengaan met de hervormde gemeente komend jaar is een vorm van bondgenoten zijn, om samen in het spoor van Christus te gaan.

De woorden van vandaag houden ons daarbij wel met beide voeten op de grond. Het is niet allemaal gemakkelijk. Wij leven niet in de ideale wereld, zijn niet de volmaakte kerk. Het volgen van Christus, samen de weg van Gods nieuwe wereld gaan vraagt om een kritische blik naar jezelf. Om opletend te blijven op hoe je leeft en hoe bijdraagt. Wij kunnen onszelf hinderen en daarin anderen. Daarom blijft ook die oproep van Jezus staan: wees betrouwbaar. Zet je daarvoor in, streef daarnaar.

Verscheidenheid, op een eigen manier hebben jullie je ambt vervuld en blikken jullie terug. Verscheidenheid, het is een kenmerk van hoe de Geest werkt. Ruimhartig en op verschillende manieren. Zo gaan wij onze weg, hoe verschillend ook, in het spoor van Christus.

Amen